

10.B | 2024. május 23.

?

Anglia a kora újkorban

1. 16. sz. – gazdasági felfutás

- keresk. ▪ világkeresk.
 - flotta
 - gyarmatok 1584 – ?
– ?
- 1600 körül: Anglia gazdasága fejlődik a legdinamikusabban
- 16. / 17. / 18. sz. nagyhatalma?

2. TUDOR-din. ~ 16. sz. (1485–1603)

↳ abszolutizmus

- VIII. HENRIK (1509–47) – ?
 - 6 feleség, anglikán egyház, felemás reformáció, szekularizáció, cezaropapizmus
- I. ERZSÉBET (1558–1603), „*the virgin queen*” →
 - németalföldi szab.h. támogatása
 - Anglia nagyhat., elsősorban tengeri nagyhat.

3. Az angol forradalom

TK 70.

↔ STUART-din.

abszolutizmus

– 1649: a parl. döntésének értelmében nyilvánosan kivégzik I. KÁROLYT →

– -ellenes felkelők vezetője:

OLIVER CROMWELL

↳ haderő: „vasbordájúak” – ?

↳ „Bízzál Istenben és tartsd szárazon...”

↳ 1650-es évek: lordprotector

(gyakorlatilag diktátor)

– Skócia (1651), Íro. elfoglalása

1707: Skócia + Anglia uniója → N-Br.

1800: + Íro.

TK 73/8.

4. 1688/1689 → alkotmányos monarchia
gyakorlata a 18. századra:

a uralkodik, de nem kormányoz

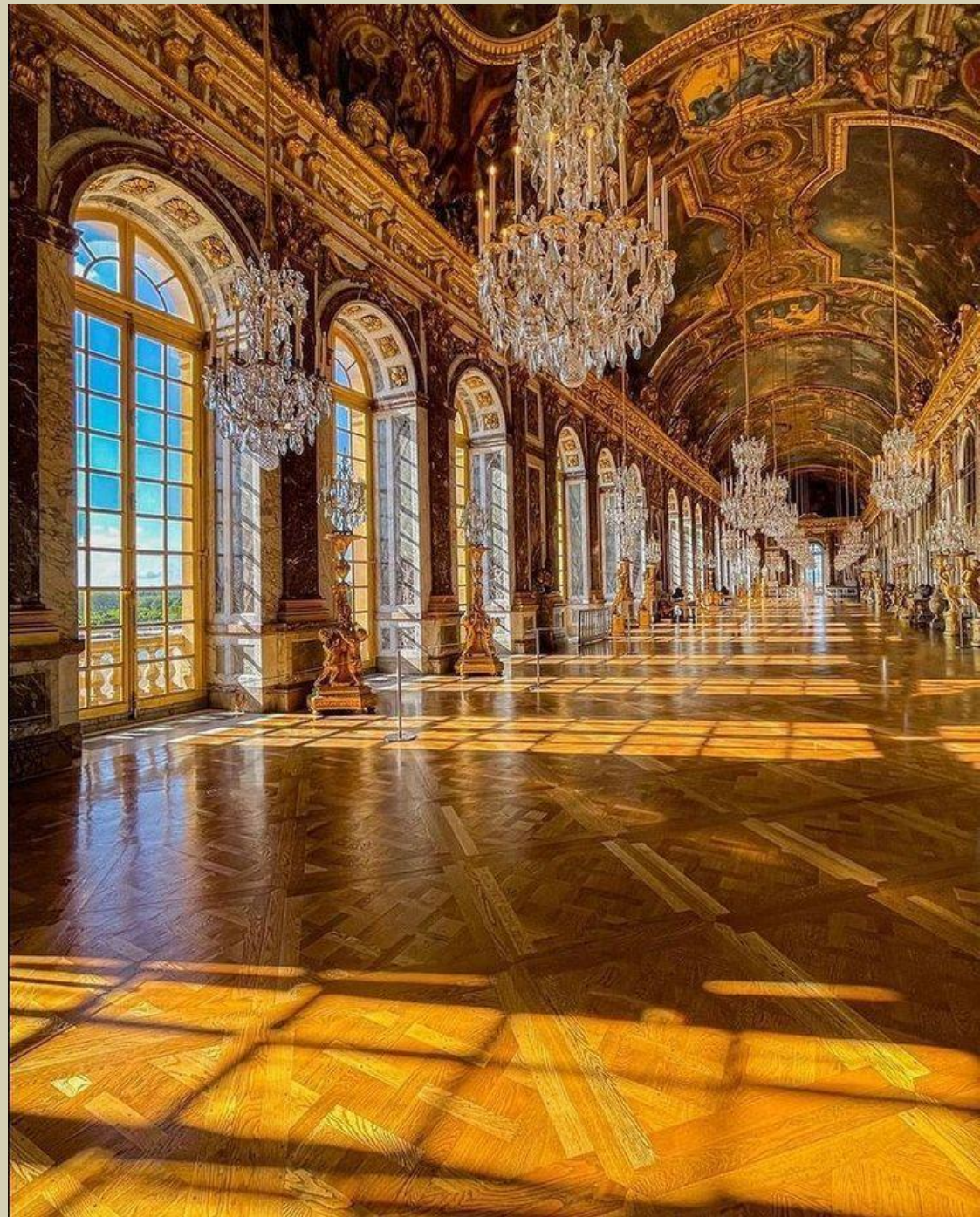
?

- alkotmányos monarchiák a mai Eu.-ban?
- Egyesült Királyság királyi dinasztiája?

Franciaország a kora újkorban

?

A versailles-i
kastély tükörterme
(1844)

1. Gazdaság

- manufaktúrák + céhes ipar
- nincs tőkés átalakulás – ?
- a nemes adómentes,
de: *noblesse oblige* – ?

┌ ?

2. BOURBON-dinasztia (1589–1793–1830)

XIII. LAJOS (1610–1643)

- abszolutizmus kiépítése
→ 1614-től Ø rendi gy. (1789-ig)
- államminiszter: RICHELIEU bíboros
- ∞ AUSZTRIAI ANNA – ?

*XIV. L.
nyolc évesen*

3. XIV. LAJOS (1643–1715)

↳ 5 éves

a) személye

- több, mint 70 évig uralkodik
- **11 gyerek (1 törvényes)**
 - egy se éli túl
 - szerelmeitől visszatérőben minden éjjel bekopog felesége ajtaján
- „Az állam én vagyok”
 - valójában nem mondta
 - az abszolút uralkodó mintaképe
- fr. grandeur – ?
- Louvre → Versailles →
 - uralkodói rezidenciák mintája
 - merev etikett
 - egész élete nyilvános ünnep („dologi engedély”)
- képei → alacsony termetű → magas sarkú cipő
? → hatalmas paróka

*HYACINTHE
RIGAUD: Louis
XIV (Musée du
Louvre)*

- büszke jó lábára
- balettekben is föllép

(APOLLÓ-
jelmez)

egy balettelőadáson a Nap szimbólumaival lép fel az őt körülvevő fényűző pompa és a kultúra, a művészetek nagylelkű támogatása

- „*Le Roi-Soleil*” – ?
- hatalmas étvágy – 10-12 fogás/ebéd

Versailles

b) **JEAN-BAPTISTE COLBERT** → merkantilizmus

- állami ir. alatt álló nemzetgazdaság, aktív mérlegű külkereskedelem
 - ↳ **hogyan lehet elérni?**
 - késztermék: magas behozatali vám → export > import
 - nyersanyag (Au): alacsony behozatali vám
- nagy jövedelmek
→ infrastruktúra / építkezések / hadsereg / **MOLIÈRE**

c) hódító külp.

- NR-i Cs.-tól Elzász, Lotaringia megszerzése
- gyarmatosítás – ?
 - Quebec (Kanada)
 - Louisiana (Mississippi völgye) – ?
 - USA **1803-ban** megvásárolja
- **spanyol örökösödési háb. 1701–1714**

...

